

Na nedělní konferenci hovořil Kim Novák z Karlových Varů o problému rehabilitace v amatérském divadle, o problému vyjasnění otázek, které jsou v amatérském divadle stále živé, jejichž pozadí je dosud nejasné. I zde je třeba vyúčtovat všechno co bylo, alespoň v těch základních položkách. Dovolte mi, abych začal věci zdánlivě okrajovou, ale přesto typickou pro ovzduší minulých let. V roce 1965 jsme spolupracovali v redakci hronovského Zpravodaje, který tehdy vedl Jiří Valenta. V jednom čísle našli čtenáři dotazník, kde jeho autor, vedoucí Zpravodaje, kladl některé otázky účastníkům. Týkaly se organizace, popularity jednotlivých porotců, sou-

Rehabilitace

hlasu či nesouhlasu s hodnocením některých představení. Realizovat anketu v plném rozsahu a uveřejnit její výsledky bylo zakázáno. To proto, že na Jiráskově Hronově nesměla existovat mnohostrannost názorů, rozdílnost přístupu k ochotnickým problémům při zachování všech přátelských vztahů. Tehdejší počin ústřední poroty byl nespravedlivý v tomto faktu k Jiřímu Valentovi.

Hronovská anketa je jen pouhý detail, ale přece jen osvětluje to, proč minulé ročníky našeho Zpravodaje neměly svébytnou tvář, proč Jiráskův Hronov byl bezradný v celkové koncepci a také zklamal mnoho návštěvníků, kteří sem tak rádi jezdili.

Protikladnost názorů, možnost vyslovit je bez obav a s nadějí, že budou mít platnost, je jediná cesta obrody celého života na Hronově, záruka jeho příštích dnů.

13. SRPNA 68

Usnesení

konference českých ochotníků

Konference je přesvědčena o existenci objektivní potřeby samostatné organizace divadelních ochotníků a usnáší se proto vytvořit Svaz českých divadelních ochotníků.

Konference pověřuje prozatímní ústřední výbor, aby znovu zvážil všechny náměty vztahující se k charakteru, cílům a poslání svazu a vypracoval v průběhu svého funkčního období stanovy a organizační a jednací řád. Pokud jde o jednotlivé konkrétní úkoly v návrhu statutu, aby byly doplněny o další věcné připomínky.

Konference pověřuje zvolené prozatímní výbor, aby formulace programu a cílů nové organizace byly doplněny o vyjádření zásady spolupráce s organizací slovenskou, aby tyto zásady byly projednány ještě v průběhu 38. JH mezi přítomnými členy nově zvoleného ÚV a přítomnými členy slovenského Zväzu.

Konference schvaluje tři zásady vybudování organizace:

1. Samostatnost organizace.
2. Zachování dosavadních zřizovatelských vztahů souborů.
3. Spolupráce s existujícími kulturními zařízeními státní správy.

Konference ukládá prozatímnímu ÚV jednat s jednotlivými zřizovateli, případně s jejich společným orgánem, uzavřít příslušné dohody a jejich obsah formulovat.

(Pokračování na str. 2.)

Vítáme ochotníky z Martina

D N E S :

15.30 hod. malý sál Jiráskova divadla
Beseda o díle A. Jiráka
se spisovatelem
Václavem Kaplickým

17.00 a 20.00 hod.

Divadelní soubor Domu
kultury ROH Turčianských
strojární, Martin
N. V. Gogol:
ŽENITBA

19.30 hod. Uvítání souboru
před divadlem

21.00 hod. ZK MAJ Slavie —
taneční večer

(Dokončení ze str. 1.)

vat v tom odděle statistu, který pojednává o vztazích ke zřizovateli, a formulovat ve statistu vztahy k soubojům mimo organizaci.

Konference pověřuje ÚV, aby s ÚV NF konzultoval možnost svého případného členství v Národním frontě, aby jednal s MKI, uzavřel příslušné dohody a na jejich základě formuloval vztahy, práva i povinnosti organizace ke kulturním zařízením státní správy.

Konference ukládá prozatímnímu ÚV, aby zvážil návrhy na diferencované členství a formuloval to v příslušných bodech statistu, dále aby formuloval ve statistu přesné otázky kolektivního a individuálního členství a připravil organizační a jednací řád, ve kterém by podrobně byly upraveny a přesně formulovány podrobnosti diferencovaného členství, procentuálního dělení příspěvků a jejich případná diference.

Konference ukládá ÚV doplnit statut o formulaci, že základní organizační jednotkou je soubor, kolektiv či kroužek, řízený výborem, řádně zvoleným výroční schůzí na základě přijatého organizačního řádu.

Konference ukládá ÚV upravit statut pokud jde o systém řízení, aby odpovídal jak potřebám Svazu, tak novému územnímu uspořádání státu. Aby přijal zásadu dvouletého funkčního období a doplnil kompetenci konference delegátů o schválení organizačního a jednacího řádu a schválení hospodaření ÚV a obdobně upravil příslušná ustanovení organizačního řádu.

Konference ukládá ÚV, aby příslušné body statistu o finančním hospodaření přizpůsobil výsledkům jednání se zřizovateli a MKI a aby přenesl stanovil právní subjektivitu ÚV a okresním, případně okrskovým výborům.

Konference ukládá prozatímnímu ÚV, aby pověřil své přítomné členy vypracováním provolání o ustavení ochotnické organizace s výzvou MKI všem KNV a ONV a všem zřizovatelům ochotnických souborů a podporu a pomoc nově ustanovenému Svazu. Toto provolání aby bylo vyhlášeno na slavnostní závěru 38. JH a veřejně publikováno.

38 JIRÁSKOVÝCH HRONOVŮ V OČÍCH JEJICH ÚČASTNÍKŮ

Pan Jan Knobloch z Ledče nad Sázavou byl na hronovských festivalech již osmatřicetkrát. Množství zážitků, poznatků a změn dovoluje vyslovit soudy o dnešním dění, podložené mnohaletou zkušeností a životní zralostí.

Byl jste členem výkonného výboru ÚMDOČ. Zúčastnil jste se i prvního Jiráskova Hronova. Jaký byl váš vztah k počátkům této evropsky ojedinělé ochotnické akce?

Byl jsem již na prvním Hronově a zúčastnil jsem se i slavnostního představení Jiráskovy Lucerny v r. 1930, která byla první inscenací uvedenou v nové budově Jiráskova divadla.

Která období Jiráskova Hronova pokládáte za nezapomenutelná?

Samozřejmě první Jiráskův Hronov v roce 1931, kde jsem hrál také v Gerovi. Bylo to slavnostní celostátní představení, v kterém se sdružily nejlepší síly jednotlivých souborů. Takových představení byla celá řada. Po Gerovi přišel Jan Žižka, Jan Hus

(v tom jsem nehrál), Jan Roháč a Pan Johannes. To bylo už těsně před okupací, kdy Jiráskovo dílo mluvilo slovem zvláště živým.

Jak vypadala ÚMDOČ a hronovská přehlídka za okupace?

ÚMDOČ nebyla zakázána, ale když jsme dostali rozkaz vyvést vedle naší státní vládky vlajku s hákovým křížem, odmítli jsme hrát. Do Hronova jsme si zvolili v té době kočovné společnosti a sjížděli jsme se jen jako obecnost. Naše schůze, pokud jsme potřebovali projednat závažné věci, byly tajné. Každé jednání jsme musili předem ohlásit.

Co považujete z minulých Jiráskových Hronovů za podnětné i dnes, na co by se mohlo znovu navázat?

Některé z Jiráskových Hronovů před druhou světovou válkou byly věnová-

Vážený Pavle Holče (Holci?)

Přečetl jsem si Váš článek s potěchou a rozkoší. S potěchou proto, že jsem již měl obavy, že generál Kodaj nemá v Hronově žádného ze svých žáků. S rozkoší proto, aby člověku nevyvanul z uší a očí duch stylistických brilantností, jakými byl psán dopis prof. Goldstückerovi.

V souhlase s Vámi potvrzuji, že zajiště bude lepší, aby ochotnické věci řídili ochotníci sami. Zvolili budou-li mít i nadále k dispozici obětavé a nadšené pracovníky, kteří jim budou i v budoucnu moci poradit co a jak. Tak třeba Vy jste sám rád vysvětlíte i dalším amatérským divadelníkům, že Hubalkova Hodina Antigony (Hrdinové v Thébách nebydlí) je hra ze současného fašistického Řecka nebo literárním kabaretěům poradíte, že by si do souboru měli přizvat kouzelníka, jak jste již v minulosti učinil. Nepochybují, že herci pak budou hrát ještě radostněji a s větším pochopením složité mezinárodní situace na Balkáně a okolí a případný zájem mladých o kabaret či poetické formy přítomnosti harmonikáře a kouzelníka stoupne.

A tak Vám v duchu tleskám, protože jinak by opravdu hrozilo nebezpečí, že se objeví i na příchů Hronovech něco z hrůz absurdního divadla, experimenty (byť problematické), ale přece jen zavádějící pokusy zavléci a podorhnout amatérům i něco z věcně živého, nového a současného. Takto zaváděné klid a bezpečné závěti trvalých jistot a snad, dá bůh, i nějaká operetka rozvlíkní poklidné hladiny hronovského divadla.

Západočeské ochotníky lituji a Vám osobně přeju ještě mnoho úspěchů let bez profesionálních ochotníků a ochotnických profesionálů. (Jinak jen tak zcela na závěr malé upozornění: letošní srpen se odehrává roku 1968 a — jak říká Kim Novák, leckde ve světě zahájili dvacáté století).

Váš Jiří Bílý ze Svítav

ny určitým společenským organizacím, např. Sokolu, armádě. Jiráskův Hronov tak získal zájem i podněty širších souvislostí a byl větším středem pozornosti našeho kulturního života, než je dnes.

V neděli vznikl přípravný výbor nové samostatné organizace. Co myslíte, že musí nová organizace udělat nejdříve?

Vytvořit rozsáhlou členskou základnu souborů, rozvinout jejich činnost, protože bez ní žádná organizace není možná. Systém bývalých okrsků vázaný na tehdejší státoprávní uspořádání zabezpečoval systém pevného kontaktu mezi ústředím a jednotlivými spolky. To dnes chybí ochotnickému divadlu nejvíce. Novému ochotnickému svazu přejí, aby našel všechno to nové a dobré, co ochotnické divadlo člověku přináší. Když jsme my byli mladí věděli jsme. Vy si poradíte. Nic se nebojíme.

(Rozmlouvala Eva Bechyňová)

ZNOJMO - RECENZE - ZNOJMO - RECENZE

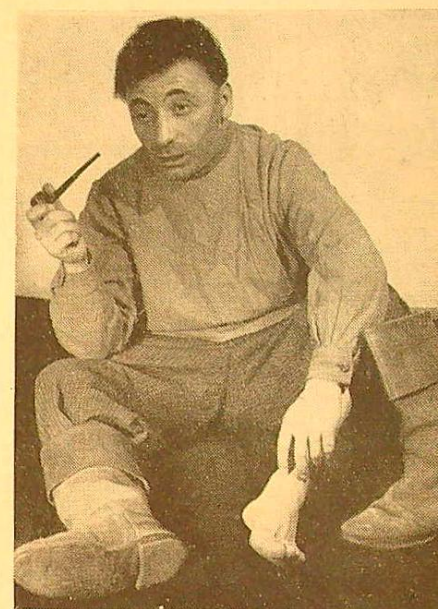
Konec knihy VI je inscenačně obtížné drama. Vyřešit obsahovou složitost hry, její formální uspořádání, je velice náročný úkol pro režiséra. František Jambor si zvolil expresionistickou cestu pro podtržení charakterových znaků postav, pro vyjádření vypjatých situací hry (scéna Mikuláše Koperníka s Matkou a Ženou zloděje Matěje). Expresionistický přístup diktoval herecům i v jejich mluvě. Výraz hlasu — expresi deformovaný — sleduje významové akcenty hry, podtrhuje nám divákům zvláště ty myšlenky, kterých si máme povšimnout. Herecům položil režisér úkol mimo jejich síly. Současná divadelní praxe, výchova herce v ochotnickém divadle, je vzdálena expresionistickým metodám. Expresionismus (i když žijící u nás v jiných modifikacích, například v díle Milana Páska pro určitý typ her O'Neill, Hochhut aj.) je přece jenom již historická etapa vývoje. Nemají tedy amatéři dostatek autentických zážitků z inscenací v podobném stylu a samozřejmě ani praktických zkušeností v herecké práci.

Ze shora uvedených důvodů nelze soudit, zda je možná expresionistická metoda při ztvárnění Broszkiewiczze, protože to chybí konkrétní výsledek na jevišti. Chci se omluvit herecům, že nebudu psát o jejich práci, musil bych psát ostře a přitom bych je obviňoval z něčeho, za co nemohou. Důsledkem komplikovaného úkolu je i nedostatečný výklad mnohých postav (např. Jiří Jáchym Retik aj.). Představení jako celek je monotónní — nasazené vnější prostředky se mechanicky opakuji.

Autor předepisuje hře jednotný prostor — část chrámu, kde jsou rozestaveni jednotliví mluvčí hry, kteří k sobě jen občas sestupují. Výtvarník musí vytvořit takový prostor, který umožní prolínání jednotlivých detailních záběrů, které svým umístěním a uplatněním v celku hry by se daly přirovnat k filmovým záběrům — detail, polocelek a celek, které se před divákem střídají. Moutná architektura schodiště, frontálnost celé scény a některé způsoby svícení připomínají, ve shodě s režisérem, zase expresionismus. Práce s takovým prostorem byla v expresionistickém divadle zcela jiná, prostor umožňoval mnoho pohybových variant, pomáhal zvýraznit statuárnost postoje atd. Broszkiewiczův svérýslný nenabízí tuto cestu pro jevištního výtvarníka. Střídání scén, detailů a celků, dává spíše možnost použít principů tzv. světelného divadla jako prostředku vizuálního sjednocení mozaiky proměn celé hry.

Vznikl zde pokus, který neměl naděje na úspěch. Musím se však zeptat — jaké kritérium vedlo k tomuto výběru na přehlídku? Nechej nikoho obviňovat z toho, že by nerozpoznal o jaký problém v inscenaci jde. Ale Hronovy se stávají často záležitostí jedinečné vyloučenosti práce souborů bez hmatatelného výsledku. Neupírám známostem souboru právo na pokus. Prezentovat ho hronovskému publiku je však trochu luxus.

PETR PRŮŠA

Tak začíná svítati i kolem nás. Všímá si nás už více tisk, nacházíme porozumění a součinnosti v řadách odborníků a přátel českého divadla a konečně i širší veřejnost mění svůj názor o českém ochotnictvu a o jeho práci. Nemůže být jinak, protože vliv vyrůstati na českém venkově divadla, vidí rozdíl mezi hraním ochotníků a domírajících výdělečných společností, vidí naše zájezdy, sjezdy, přednášky a čte naše zprávy i o naší činnosti.

Hledíme-li na tyto výsledky, musíme si přiznat jedno: nic nám nepomohlo, nic nás neposililo, nesdružilo, nepovznese — než naše práce. Práce a její výsledky. Nebyly by to dokazaly žádné řeči, třeba všelijak krásné a libivé, nebyly by nic platny spolkové debaty a plánné schůzování. Jen práce, obětavá, povitá a plodná překonává osobní choulostivost, předsudky, nedůvěru, pochybnosti. Práce musí zůstat i napříště prvním bodem našeho programu.

F. Herman: Čtyřlístek, Čsl. divadlo 1926

Zprávy století

Pomlčky — nebo-li „pauzy“

Rozeznáváme podle K. Želenského čtyři druhy pomlček:

1. Nutné, které vyplývají ze hry a které autor předepisuje. O nich má vědět herec a napovídá. Pro herce neznámější jen zastavení slovního textu na několik vteřin, ale jsou předepsány, protože se v nich mnoho děje. Pausy vyhrává herec jemnou minikou. V nich se odmlčí ústa, ale hraje nitro.

2. „Umělecké“ pauzy si dělá herec, neslyší-li napovídání. Zachraňuje nedostatek paměti hrou, která ho okamžitě napadne, bez ohledu, na to, jak se to hodí do hry. Mezi tyto pauzy patří také protahování hlásek, čímž chce herec získat čas, aby zaslechl další nebo se rozpomněl.

3. Náhodové pomlčky určuje režisér a mají být důkladně promyšleny a propracovány. Zvláště v posledních letech moderní režiséři dovedou pomoci některé hře tím, že přidají pomlčky. Jiní sahají k nim z nutnosti, nežádá-li se jim některá náhoda dostatečně vystiženou.

4. Nepředvídané pauzy dělá herec, nečastěji ve selohře nebo frašce, propukne-li obecnost v smích.

24 hod.

V REDAKCI

MIKROFÓRUM V HRONOVĚ — Pokud to ještě náhodou nevíte, pronikla sláva letošního Jiráskova Hronova i na vlny éteru. Režisér KOS v Hradci Králové Miloslav Kučera je zde totiž také jako externí spolupracovník východočeské mládežnické rozhlasové redakce, a protože se od 12.—16. 8. vysílá Mikroforum z Východočeského kraje, napojuje se přímými vstupy do vysílání Mikrofóra v pondělí, ve středu a v pátek vždy kolem 15.30 hod. Včera kromě celkové informace o 38. JH hovořil také s místopředsedou nově zvoleného přípravného výboru Svazu českých divadelních ochotníků PhMr. Jindřichem Nebeským. O čem bude hovořit zítra a v pátek, se nám zatím nepodařilo zjistit. Ostatně, to poznáte sami, pokud v uvedené dny a časy budete moci poslouchat Československý rozhlas na stanici Československo I.

Jak ošidné

jsou veškeré prognózy kolem programů jsme se přesvědčili zejména při neslavné garden party. Zaklepejme si tedy předem raději na dřevo, aby nám něco obdobného nepřipravil čtvrtletní volný den. Ze zákulisí se sice vynořily zvěsti, že by se mohla tato veselá sešlost podařit. Napovídají tomu i osvědčení herci, kteří si již řadu týdnů nad programem lámou hlavu. Chystají se prý převlekové atrakce, turnaje a klání, v plánu jsou mohutné hodokvasy a freje v kouzelném prostředí některého dosud neznámého zákoutí našeho libezného kraje. Nechme se překvapit. Jenom, aby nám tentokrát neudělal čáru přes rozpočet obyčejný děšť.

(Ze štábu 38. JH) — Upozorňujeme návštěvníky, že všechny mimodivadelní programy se v případě nepříznivého počasí nekonají. Výjimku tvoří střední módní přehlídka, která je plánována na 18.00 hod. v Jiráskových sadech. V případě nepříznivého počasí se překládá tento program do sálu ZK MAJ — Slavie.

(Od nás) — Včera navštívili Jiráskův Hronov pracovníci krajské redakce Čs. televize. Natočili z hronovského prostředí krátké zpravodajství pro oblastní televizní vysílání. Pracovníci televize přislíbili natočit kratší pořad ze závěrečných dnů Jiráskova Hronova.

■ Čilý ruch jsme zaznamenali již v noci z neděle na pondělí. Do místnosti redakce se dostavil ředitel již stého hronovského štábu na přátelskou besedu. S neobyčejným zájmem si prohlédl rukopisy připravené k sazbě pondělního čísla. Zvláště jej zaujal článek Velká garden party, v němž pisatel tvrdil, že organizátoři umístili slavnost z původně plánovaného přírodního areálu do Jiráskových sadů a tím vlastně přivodili neúspěch této akce. Návštěvník se o tomto tvrzení pochvalně vyjádřil, přátelsky si pohovořil se službu konajícím redaktorem a odešel. Ráno zmíněná pasáž článku vyšla v daleko lepší stylizaci.

■ Pondělní jítro zastihlo redaktory při velkém prádle. Od dveří k oknům rozvěšené onuce a dederonové košile svědčily o tom, že pracovníci této instituce chtějí vstoupit do nového hronovského týdne čistí. Snahy redaktorů pochopila i ústřední porota a pozvala je k očistě duševní. Do uzávěrky listu se nepodařilo zjistit téma rozhovoru, neboť proběhl v pondělí v nočních hodinách. Jen nepříliš kvalitní odposlouchávací zařízení tajně přeneslo neúplný záznam rozho-

NA OKRAJ

Nedivadelní a přece související... Co? No přece učňovská vývařovna s jídelnou, otevřená na počest letošního Jiráskova Hronova. Hezké, čisté prostředí a obsluhující mladé, milé tváře. Kvalita jídla zajistila sama — takřka telegraficky! — náležitou reklamu, což potvrdí stále obsazené stoly.

Jednomu je ale skoro až úzko při pouhé představě, že všichni tihle bez komplimentu výborní pečovatelé o neustále hladové ochotnické i turistické žaludky přijdou jednou do normálních provozoven RaJ, kde brzo zapomenou, (či spíše budou muset zapomenout!) na mnohé, co se ve škole naučili... A přijdou i na to, že ze 100 g porce masa, (která je zde víc než poctivá) lze hravě připravit porci až 3!! A že ani se servírováním se to nemusí tak moc moc přehánět... Anebo snad do doby jejich absolvování i na tomto poli zavane obrodný vítr? Přejme to jim i sobě!

Jana P.

voru, z něhož vysvítá, že páni redaktori se odpovídali za zveřejnění nactiutrháče článku Petra Holce a kritiky M. Kučery o představení Hrušovského souboru. Jednání s porotou proběhlo v otevřeném soudružském duchu.

■ Jako zvláště chvályhodná byla oceněna spolupráce Emila Pražana s redakcí. Ten se věnoval své funkci opatrovníka novinářů s takovou vehemencí, že přinesl redaktorům namísto jedné permanentky na představení, hned několik exemplářů.

ANKETA:

Po včerejším představení hry J. Broszkiewiczze Konec knihy VI. bylo odevzdáno 402 hlasovacích lístků. Hlasy vypadají takto:

1) nadšený	42
2) velmi spokojený	62
3) spokojený	93
4) nespokojený	120
5) zklamaný	85

Pořadí podle průměru:

1) Na hlavní silnici	
Bankovní jubileum	3,842
2) Člověk	
pro všechny časy	3,554
3) Konec knihy VI.	2,674

9.00 hod.	Diskusní kluby a volná tribuna
18.00 hod.	Jiráskovy sady Podvečer mladých — módní přehlídka
20.00 hod.	Jiráskovo divadlo Studio amatér. divadla při divadle O. Stibora, Olomouc Pavel Dostál: VÝTEČNÍCI
21.00 hod.	ZK MAJ Slavie — taneční večer

ZÍTRA

Zpravodaj 38. Jiráskova Hronova — Vydává štáb 38. JH — Redakce: Petr Průša, Stanislav Šrůtek — Fotografie: I. Jurík
Tiskne: MTZ 413, provoz Hronov